

ПРЕДСТАВНИК

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

_____ . ____ . 20__ № _____

На № _____ від ____ . ____ . 20__

**Першому заступнику Міністра
юстиції України**

Євгенію ГОРОВЦЮ

Шановний Євгенію Миколайовичу!

Відповідно до статті 101 Конституції України Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини здійснюється на постійній основі парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, зокрема спадкових прав.

За результатами розгляду повідомлень громадян, що стосувались питань, пов'язаних зі спадкуванням в умовах воєнного стану було здійснено аналіз положень законодавства та встановлено наступне.

Відповідно до частини першої статті 1270 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс) для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини. Якщо виникнення у особи права на спадкування залежить від неприйняття спадщини або відмови від її прийняття іншими спадкоємцями, строк для прийняття нею спадщини встановлюється у три місяці з моменту неприйняття іншими спадкоємцями спадщини або відмови від її прийняття. Якщо строк, що залишився, менший як три місяці, він продовжується до трьох місяців.

У зв'язку з введенням воєнного стану пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 164 «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану» (далі – Постанова) встановлено, що перебіг строку для прийняття спадщини або відмови від її прийняття зупиняється на час дії воєнного стану, але не більше ніж на чотири місяці. Свідectво про право на спадщину видається спадкоємцям після закінчення строку для прийняття спадщини.

Водночас у частині четвертій статті 4 Кодексу визначено, що актами цивільного законодавства є також постанови Кабінету Міністрів України. Якщо постанова Кабінету Міністрів України суперечить положенням цього Кодексу або іншому закону, застосовуються відповідні положення цього Кодексу або іншого закону.

УВ
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№1130.2/23/40.4 від 08.02.2023
КЕП: Колобродова О. В. 08.02.2023 14:37
5FB77F7B650371D04000000788E01009D5A0300

Отже, пункт 3 Постанови не узгоджується з вимогами статті 4 Кодексу та суперечить статтям 1270, 1272 Кодексу.

Зазначені вище факти також підтверджені у позиції Верховного Суду, викладеній у постанові Верховного суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 25.01.2023 у справі № 676/47/21 (провадження 61-8014св22).

Разом з тим, визначені у пункті 3 Постанови положення щодо строків для прийняття спадщини на час дії воєнного стану є актуальними та необхідними, оскільки зупиняється перебіг строку для прийняття спадщини спадкоємцями та відпадає необхідність їх звернення до суду з позовом для визначення додаткового строку для прийняття спадщини.

Таким чином, потребує доповнення відповідний розділ Кодексу, визначеними у пункті 3 Постанови положеннями.

Відповідно до пункту 1, підпунктів 1, 2, 33 пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 р. № 228, Мін'юст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, відповідно до покладених на нього завдань розробляє проекти законів та інших нормативно-правових актів; розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства та подає їх в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України.

Керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», прошу висловити позицію щодо необхідності розробки відповідного проекту закону про внесення змін до Кодексу з метою врегулювання питання перебігу строків для прийняття спадщини та захисту прав спадкоємців.

Про результати розгляду зазначеного вище питання та про прийняті рішення прошу поінформувати Секретаріат Уповноваженого до 28.02.2023 на адресу електронної пошти: hotline@ombudsman.gov.ua.

З повагою
Представник Уповноваженого
з соціальних та економічних прав

Олена КОЛОБРОДОВА

